

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота з методики навчання німецької мови на тему

«Методика формування німецькомовної компетентності в читанні в учнів 8 класу у закладах загальної середньої освіти»

Члени комісії: _____ Бігич О. Б. (підпис) _____ Майер Н. В. (підпис) _____ Шерстюк О. М. (підпис)	Студентки групи СОнім21-19 педагогічного факультету романо-германської та української філології освітньо-професійної програми Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (німецька мова і друга західноєвропейська мова) за спеціальністю 014 Середня освіта Ровінської Мирослави Андріївни
	Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Зєня Л. Я.
	Національна шкала – Кількість балів – Оцінка ЄКТС –

Київ — 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Характеристика компетентності в читанні як складової німецькомовної міжкультурної комунікативної компетентності.....	6
РОЗДІЛ 2. Вікові та психологічні особливості підлітка як суб'єкта навчання німецької мови.....	12
РОЗДІЛ 3. Методичні засади формування компетентності в читанні учнів 8 класу у закладах середньої освіти.....	18
ВИСНОВКИ	24
РЕЗЮМЕ	26
SUMMARY	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	28
ДОДАТКИ	31

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІМ – іноземна мова

НМ – німецька мова

ЗЗО – заклад загальної середньої освіти

НМКК – німецькомовна міжкультурна комунікативна компетентність

НКЧ – німецькомовна компетентність у читанні

ІМКК – іншомовна міжкультурна комунікативна компетентність

ВСТУП

Сьогодні, через розвиток сучасних технологій та глобалізацію, вивчення ІМ є необхідним елементом для уможливлення комунікації з представниками інших національностей. І хоча вивчення ІМ у наші дні стає все сильніше затребуваним, знання кількох ІМ завжди відкривало двері до нових знань та можливостей.

НМ належить до однієї з найбільш широковідомих мов у світі, яка має велике значення в галузях бізнесу, науки та культури. Саме тому ключовим етапом реалізації успішної комунікації у різних сферах, в умовах сучасного світу, є вивчення НМ, а саме розвиток навичок і умінь читання й розуміння текстів НМ.

Якщо ж включати сюди також загальну освіту з її ключовими завданнями, то слід сказати, що одним із головних завдань освіти є розвиток компетентностей учнів, зокрема іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності.

ІМКК має вагоме значення в сучасному світі саме завдяки глобалізації, адже вона передбачає вміння взаємодіяти з людьми інших культур та розуміти світ з перспективи їх традицій та звичаїв. Вона є важливою як для людей, які бажають просто подорожувати, так і особливо для тих, хто хоче працювати в сферах політики, бізнесу та науки.

Вивченням даної сфери займалися такі українські та зарубіжні вчені як Лев Виготський, Віра Науменко, Майкл Халлідей, Олександра Савченко, Жан Піаже, Ерік Еріксон, Девід Елькінс, Рудольф Штайнер та Марія Монтесорі.

Об'єктом дослідження є процес формування НКЧ учнів 8 класу ЗЗСО.

Предметом дослідження є методика формування НКЧ в учнів 8 класу в ЗЗСО за темою "ALLTAG".

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, практично розробити та перевірити ефективність методики формування німецькомовної компетентності в читанні в учнів 8 класу ЗЗСО за темою "Alltag".

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. дослідити структуру і зміст компетентності в читанні як складової НМКК;

2. проаналізувати вікові та психологічні особливості підлітка як суб'єкта навчання НМ;

3. визначити методичні засади формування НКЧ учнів 8 класу у ЗЗСО;

4. розробити методику формування НКЧ в учнів 8 класу;

5. проаналізувати результати дослідного навчання, проведеного під час практики та сформулювати висновки про ефективність розробленої методики.

Для розв'язання визначених завдань використовувався комплекс взаємопов'язаних **методів дослідження**:

- аналіз наукової літератури вітчизняних та зарубіжних дослідників, присвяченої проблемі формування НКЧ;

- наукове спостереження за процесом навчання читання в 8 класі під час педагогічної практики;

- проведення дослідного навчання під час педагогічної практики;

- систематизація, порівняння, зіставлення здобутих фактів, узагальнення результатів дослідження.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблена методика може бути використана вчителями НМ в основній школі для формування НКЧ у учнів 8 класу. Впровадження розробленої методики дозволить підвищити рівень сформованості НМКК.

Розділ 1. Характеристика компетентності в читанні як складової німецькомовної міжкультурної комунікативної компетентності

Перш ніж охарактеризувати компетентність в читанні варто розглянути сутність поняття компетентність.

В академічному словнику України можна знайти таке значення слова компетентність:

- компетентність; ж. поінформованість, обізнаність, авторитетність (Білодіда, 1970-1980).

Варто також порівняти зі значенням слова компетенція для кращого розуміння поняття.

- компетенція; ж. (лат., від взаємно прагну; відповідаю, підходжу)
- Добра обізнаність із чим-небудь.
- Коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи; коло питань, в яких дана особа має певні повноваження, знання, досвід і т.ін (Білодіда, 1970-1980).

Тобто поняття компетентність відноситься до здатності і вміння успішно виконувати певні завдання та досягати поставлених цілей в певній сфері. Компетентність може бути розглянута як інтегрована характеристика знань, умінь, навичок, досвіду та особистісних якостей, необхідних для ефективної діяльності в конкретній області (Марущак, 2016).

Під терміном компетентність в читанні ми розуміємо здатність читати автентичні тексти різних стилів та жанрів із різним рівням розуміння прочитаного, а також інтерпретувати та аналізувати текст, визначати його мету та зміст(Борецька, 2012).

Компетентність в читанні відіграє важливу роль під час вивчення ІМ, зокрема німецької, яка належить до однієї з найпоширеніших мов у світі. Компетентність в читанні є однією з ключових складових ІМКК, оскільки розуміння писемного тексту важливе для комунікації з носіями мови, вивченням культури та знайомства зі світом. У даному пункті я маю на меті розглянути не лише поняття компетентності в читанні, а й її складові та роль у навчанні ІМ.

Основною функцією компетентності у читання є формування здатності сприймати текст та знаходити інформацію за метою читання, а також поліпшувати комунікативні здібності. До того ж варто згадати, що компетентність у читанні є одним із етапів під час складання міжнародних екзаменів на рівень мови, таких як Goethe-Zertifikat чи TestDaf.

Щодо складових компетентності у читанні, то сюди ми можемо віднести:

- Розуміння автентичних текстів різних рівнів складності;
- Знання лексики та граматики мови;
- Уміння знаходити необхідну інформацію в тексті;
- Уміння аналізувати текст та визначити його тему, мету, основну думку (С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, 2002).

Не менш важливим є також уміння користуватися різноманітними джерелами інформації, до яких належать електронні джерела та паперові видання.

Причиною значущості компетентності у читанні в першу чергу є той факт, що вміння читати та аналізувати текст є одним із перших кроків у вивченні будь-якої ІМ, людиною будь-якого віку. Саме це є основою для подальшого розвитку інших мовних навичок, таких як говоріння, письмо і аудіювання. Добре сформована компетентність у читанні допомагає учням зрозуміти та запам'ятати нові лексичні одиниці, закріпити правопис, граматику та синтаксис.

Саме тому компетентність у навчанні є невід'ємною складовою вивчення ІМ, а також німецької, яка дозволяє не лише розуміти на аналізувати нову інформацію, а й розширювати світогляд та розвивати культуру спілкування.

В навчанні читання німецькою мовою, так і будь-якою іншою, важливо розрізняти різні види навичок і умінь читання, які мають свої особливості та характеристики. Виділяють 3 основні види читання (Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова, 2010):

1. Вибіркове читання або сканування (Scanning) (Калініна, 2008) – швидке переглядання тексту для пошуку потрібної інформації. Даний вид навичок і умінь читання допомагає знайти потрібну інформацію в тексті, орієнтуючись на ключове слово, цифру, назву, інформацію про дату або імена. Переглядове

читання (Борецька, 2012) часто використовується, коли потрібно знайти відповідь на запитання або знайти конкретний факт. Сутність цього читання полягає в тому, що під час читання можуть пропускатися слова та речення, неважливі для змісту, а також здійснюватися перехід зі слова на слово, для того, щоб якомога швидше вивчити велику кількість матеріалу та знайти необхідну інформацію в тексті.

2. Ознайомлювальне читання є одним з видів читання в німецькій мові, яке передбачає читання тексту з розумінням його основної інформації. Цей вид читання допомагає отримати загальне уявлення про текст, його тему, цілі та наміри автора. Від інших видів читання цей вид відрізняється швидким темпом читання та точністю розуміння основного змісту. Читач не звертає увагу на деталі, адже в них зазвичай міститься 25-30% надлишкової інформації, а швидко перечитує текст для розуміння основної інформації, щоб отримати загальне уявлення про тему. Такий текст повинен відповідати рівню мовної підготовки учнів та не містити діалектних особливостей чи складних ЛО.

3. Вивчаюче читання – вид читання, що має на меті уважне прочитання тексту з повним розумінням усієї інформації (Борецька, 2012). На відміну від попередніх видів читання, вивчаюче, або ж детальне, читання базується на відстежуванні послідовності подій та думок автора, а також звертанні уваги на усі деталі. Даний вид читання часто використовується під час навчання для того, щоб ознайомити учнів з новою темою та звернути увагу на лексичні та граматичні структури, адже такі тексти зазвичай насичені новою незнайомою лексикою.

Загалом, існує багато різних видів читання, оскільки кожен виконує певні цілі та має певні вимоги щодо розуміння та сприйняття тексту. Відповідно до мети, цілі та завдань уроку учителі можуть використовувати різні види читання. Для навчання читання у в 8 класі відповідно до модельної навчальної програми учні повинні вміти читати прості тексти із задовільним рівнем розуміння (Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., 2021).

Незалежно від того, скільки видів читання існує, головним є той факт, які знання ми отримуємо опісля. Як уже згадувалося вище, компетентність у читанні є

одним із елементів у вивченні будь-якої ІМ, до яких належать також аудіювання, письмо та мовлення. Саме тому, вона так тісно пов'язана з іншими видами компетентності, а саме компетентністю у письмі, аудіюванні та говорінні. Усі компетентності є взаємопов'язаними та доповнюють один одного, відображаючи різні аспекти володіння мовою.

Крім того компетентність у читанні тісно пов'язана з мовним запасом. Розуміння текстів потребують великого запасу слів, тому розвиток навичок читання допомагає поповненню лексичного запасу. Вміння читати також забезпечує знання граматики та синтаксису.

Перше, що я хотіла б розглянути це взаємозв'язок компетентності у читанні з аудіюванням. Обидві компетентності включають розуміння мовленнєвого матеріалу, що передається на слух або на письмі, і вимагають різних видів мовленнєвих навичок.

Велику роль відіграють знання граматики та лексики, а також здатність розрізняти різні мовні структури та аналізувати почуте або прочитане. Крім того компетентність у навчанні та аудіюванні вимагають певного рівня зосередженості та уваги, а також вміння обробляти та інтерпретувати інформацію.

Компетентність у читанні є важливою для аудіювання, адже саме під час читання отримуються знання мовних структур та лексики, які допомагають краще розуміти інформацію, що передається на слух(Парк, 2020).

Варто вказати також на зв'язок компетентності у читанні з письмом, адже вони обидві суттєво впливають на навичку успішного спілкування. Саме навичка читання допомагає сформувати певний запас слів, а також граматичних структур та правил синтаксису, які людина використовує при письмі. Крім того під час читання людина зазвичай відбирає головну інформацію, формулює свої думки, робить висновки та аналізує прочитане. Так само при письмі людина має використовувати вміння і навички, отримані в процесі читання, щоб створювати логічні, змістовні та граматично правильні текстові повідомлення.

Знання отримані з читання допомагають людині структурувати свої думки, та не просто їх висловлювати, а використовувати найкращі граматичні структури та

лексичні засоби, що зроблять текст не лише структурованим, але й приємним для читання. З іншого боку, під час письма людина може використовувати граматичні та стилістичні засоби мови, які вона вивчила в процесі читання. Наприклад, під час написання листа або есе людина може використовувати академічну лексику, вивчену зі спеціалізованих текстів.

Врешті-решт компетентність у читанні міцно взаємопов'язана з мовленням. Читання має на меті взаємодію з текстом, тобто його ретельний аналіз та інтерпретацію, які дають можливість не лише розуміти прочитану інформацію, але й передавати її людям.

Саме завдяки читанню покращуються мовленнєві навички, тому що під час читання ми маємо можливість відкривати нові слова і вислови, покращувати своє розуміння мови та граматику. Крім того читання допомагає розвивати логічне та критичне мислення, покращити свою вміння вести діалоги або дискусії, які є важливими для розвитку мовленнєвої компетентності.

Загалом, розвиток компетентності в читанні може допомогти учням поліпшити не лише свої навички читання, а також навички аудіювання, письма та мовлення, адже вміння читати вибудовує яскравий словниковий запас, а також знання граматичних структур та вміння аналізувати та інтерпретувати текст.

Крім вказаних компетентностей вище, компетентність в читанні безпосередньо пов'язана з ІМКК.

Термін міжкультурна комунікативна компетентність передбачає здатність людини ефективно спілкуватись з представниками інших культур (Данишенко, 2011), враховуючи їхні цінності, норми та традиції. Також до неї відноситься знання культурних реалій, які впливають на сприйняття повідомлень в іншій культурі, таких як культурні стереотипи, цінності, релігія, етика тощо (С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, 2002)

Читання грає важливу роль у формування міжкультурної комунікативної компетентності, оскільки збагачує читачів знаннями про традиції та культуру інших народів.

Одним із головних аспектів міжкультурної комунікативної компетентності є розуміння міжкультурних відмінностей та спільних рис певної культури із нашою та іншими культурами. Читання автентичних текстів, ІМ, зарубіжних новин та інших джерел інформації ми маємо змогу отримати більш глибоке розуміння культурної спадщини, яка складається з історії, мови, традицій та інших факторів (Бондарчук, 2021).

Проте головною функцією читання для формування міжкультурної комунікативної компетентності є не лише пізнавальна та здатність розуміти та інтерпретувати тексти, а також навчити учнів розумінню культурних відмінностей з метою розвитку емпатії та толерантності до інших культур (Данищенко, 2011). Це допоможе в першу чергу покращити взаєморозуміння та гармонізувати співпрацю між різними культурами, а також допоможе уникнути міжкультурних непорозумінь.

Мається на увазі, що перед комунікацією з людьми іншої національності, а особливо перед поїздкою в іншу країну важливо приділити час читанню про культуру, звичаї країни та правила поведінки, щоб сприяти більш ефективній комунікації та ніяким чином не образити випадково представників інших націй.

Також читання може допомогти розвинути вміння розуміти й використовувати мовленнєві засоби та вирази, що використовуються в іншій культурі. Вони можуть навчитися спілкуватися з представниками інших культур, розуміти їхні погляди та точки зору, а також відчувати себе комфортно й адекватно у різноманітних міжкультурних ситуаціях.

Таким чином компетентність у читанні є важливим елементом вивчення ІМ, який безпосередньо впливає на формування міжнародної комунікативної компетентності, яка представляє здатність комунікувати з носіями мови, частково або повністю розуміти тексти, інтерпретувати, аналізувати їх та висловлювати свою думку на основі прочитаного, використовуючи критичне мислення, сприяє розвитку лексичного запасу та засвоєнню граматичних структур.

Розділ 2. Вікові та психологічні особливості підлітка як суб'єкта навчання німецької мови

Найперше, що варто розкрити в даному питанні це особливості психіки підлітків під час підліткового періоду.

Підлітковий період це складний та тривалий процес в житті кожної людини, який позначає перехідний етап від дитинства до дорослості. Даний період характеризується багатьма змінами, зокрема фізичними, психічними та соціальними, які кардинально впливають на поведінку, мислення та емоційний стан підлітка (Вознюк, 2020).

Цей період є так званим періодом пошуку себе та спроб знайти своє місце у світі, зрозуміти себе, що супроводжується тривожними та стомлюючими емоціями в першу чергу для підлітка, його батьків та інших людей з якими він контактує.

Однією з особливостей підліткового періоду є виникнення бажання самостійності та незалежності, що супроводжуються формуванням як свідомості та самосвідомості(С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, 2002). На відміну від дітей, які ще прив'язані до батьків та відображають їх думки та цінності, підлітки поступово починають формувати свою ідентичність, самооцінку та світогляд, поступово відриваючись від дитинства. Саме свідомість допомагає осмислити своє місце в суспільстві, задовольняючи потребу відчувати себе прийнятим в групі, визначити власні цілі та цінності, які не завжди зходяться з цінностями батьків, що може викликати конфлікти та суперечки.

На фоні формування власної ідентичності у підлітків виникає бажання пізнати себе, тобто «реальне Я» (Бедлінський, 2011), що може супроводжуватися змінами в стилі одягу, зовнішності, поведінці та навіть характері. Експериментуючи, зі всім вище сказаним, підліток намагається знайти себе та своє місце у суспільстві (О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, 2001).

Крім психологічних змін, підлітковий період характеризується також значними фізіологічними змінами (Бедлінський, 2011). Однією із головних змін є звичайно зростання тіла, проте крім цього ми спостерігаємо розвиток м'язів і кісток, а також розвиток ендокринної системи, яка відповідальна за виділення гормонів. У цей період підліток може змінити не лише свій зріст та вагу, а також будову тіла. Це пов'язано зі збільшенням кісткової маси, розвитком м'язів та з формуванням статевих ознак.

Внаслідок розвитку ендокринної системи спостерігається значне виділення гормонів, які можуть вплинути на настрій та поведінку підлітка. Зміни в фізіології підлітка можуть мати значний вплив на його поведінку та психічний стан. Через це підлітки можуть бути більш агресивними, імпульсивними та ризикованими.

Ба навіть більше через фізіологічні та психологічні зміни підлітки можуть почати скептично ставитися до дорослих, особливо до батьків та вчителів, і відчувати незручність у спілкуванні з ними. Більш цінною для них є взаємодія з однолітками (Кутішенко, 2010). та формування власної ідентичності та прийняття соціальних норм. До того ж на фоні експериментів з формами самовираження, які часто неприйнятні для дорослих, такі як підліткові групи, пірсинг, татуювання тощо, можуть виникати конфлікти між батьками та дітьми, що можуть перерости у повне ігнорування батьківських порад та навіть втрати їх авторитету.

Аналізуючи усе написане вище, ми доходимо до того факту, що для ефективної та успішної роботи з учнями, які переживають підлітковий період, необхідно враховувати їх психологічні та фізіологічні особливості до яких належать: формування самоідентифікації та самосвідомості, зміни в ендокринній системі та будові тіла, виникнення конфліктів з батьками та ровесниками, становлення відчуття власної незалежності і бажання бути чутним.

Вікові та психологічні особливості підлітка не можуть не вплинути на процес навчання, включаючи формування навичок читання. В першу чергу причиною

цього є те, що в цей період їх приціл зорієнтований не на здобуванні корисних навичок, а на собі та самовираженні, тому до навчання вони ставляться з скептицизмом, що відповідно викликає негатив зі сторони батьків та вчителів. Бажання бути незалежним і контролювати власне життя відбиває бажання вчитися, особливо якщо вони вважають його нецікавим або непотрібним.

До інших причин виникнення раптового знеохочення до навчання можуть належати:

1. Фізіологічні зміни: У підлітковому віці змін зазнає не лише ендокринна система, але і мозок(збільшення обсягу мозку). Це може вплинути на такі когнітивні функції як увага, пам'ять та мислення, які є важливими для ефективного навчання.

2. Соціальні труднощі: У підлітковому віці відносини між однолітками можуть ускладнюватися, особливо, якщо хтось кардинально відрізняється, має слабкий тип нервової системи та не належить до якоїсь із підліткових груп. Такі підлітки можуть зіткнутися з булінгом в більш м'яких та жорстких формах, які у випадку ігнорування з боку вчителів та батьків, можуть призвести до плачевних наслідків. Відповідно образи однолітків можуть вплинути на їхню мотивацію для навчання.

3. Недостатня підтримка з боку батьків і вчителів: Психіка підлітка є чутливою та вразливою. Відсутність педагогічного стимулювання, яке впливає на формування позитивного настрою учня, а також зацікавленості в процесі навчання зі сторони батьків, може викликати у підлітка відчуття, що ніхто не цікавиться його успіхами, що може зменшити мотивацію для навчання. На це також можуть вплинути конфлікти з батьками, які в цей період відбуваються частіше та загострюються.

Враховуючи усе, перелічене вище, варто сказати, що необхідна ефективність навчання може бути досягнута лише в тому випадку, коли вчитель звертає увагу не тільки на атмосферу у класі, але й на кожного учня особисто. Підлітки у цей час мають вразливу психіку, що може викликати раптові зміни настрою, а часом

неконтрольовану агресію, до того ж емоційний стрес, викликаний психологічними та фізіологічними змінами, може викликати зниження уваги та можливості концентруватися, що знизить успішність у навчанні.

Врешті-решт причиною нестабільного емоційного стану підлітка можуть бути депресія та емоційне вигорання, викликані постійним стресом, тривогою та втомою. Як на мене це є найжахливішим наслідком педагогічної занедбаності підлітка та відсутності підтримки з боку батьків та вчителів, який можна легко попередити, якщо приділяти вразливій психіці дитини достатньо уваги: не більше та не менше.

Нестабільна психіка підлітка є вразливою до розвитку депресії та інших психологічних захворювань, які викликані збігом одночасно великої кількості факторів, з якими психіка не завжди може впоратися, таких як зміни у соціальному статусі, стрес, гормональні зміни, відсутність регулярного харчування та потрібної кількості сну, а також зміна самосвідомості.

Депресію можна легко виявити за вчасного втручання особливо з боку батьків, проте оскільки більшість з них вважають депресію видуманою хворобою, завданням вчителів є проведення психолого-педагогічних бесід з батьками в присутності висококваліфікованого психолога, де вони зможуть отримати відповіді на свої питання та отриманні корисні поради.

Спілкуванні підлітків з батьками, однолітками, психологами, вчителями та друзями і знайомими в такий непростий період може сприяти формування позитивного світогляду та ставлення до життя. Особливим завданням дорослих є виявити особистості, яка уже більше не дитина і поки що не дорослий, свою підтримку та розуміння, прислухатися до їх емоцій та проблем та часом вислухати усе без коментарів да докорів у важкі для них моменти.

Саме тому в такі важкий період вчитель має не просто продовжувати навчати, а стати дітям опорою та підтримкою. А щоб діти змогли довіритися дорослому в

першу чергу потрібно стати для них прикладом до наслідування, авторитетом, який буде їх надихати.

Якщо говорити про методологічну сторону питання вікових та психологічних особливостей роботи з підлітками, то варто згадати таких, вчених, педагогів та психологів, які спеціалізуються в цьому питанні, як Жан Піаже, Ерік Еріксон, Девід Елькінс, Рудольф Штайнер, Марія Монтесорі та Лев Виготський, які досліджували дитячий розвиток та психологію навчання, пропонуючи нові методи та прийоми роботи з підлітками.

До ефективних методів роботи з підлітками належать:

1. Рольові ігри. Даний метод дає можливість учням відчувати себе в різних ролях, відтворюючи різні ситуації та використовуючи мови в ситуаціях реального життя. Це можуть бути такі ролі як турист, місцевий житель, продавець, покупець, лікар, пацієнт, тощо. Рольові ігри підвищують зацікавленість учнів до вивчення мови, роблячи заняття більш цікавими, ніж звичайне вивчення граматики чи лексики або просто читання та переклад текстів. Також це є прекрасною можливістю перевірити свої мовні навички та навчитися спілкуватися в реальних ситуаціях. Крім ролевих ігор з такою ж метою можна влаштовувати різні дискусії та проекти.

2. Проектна діяльність. Даний метод можна застосовувати на будь-яких заняттях і не лише на заняттях НМ . Проект може виконуватися як індивідуально, так і групою. Метою даного методу є навчити дітей взаємодіяти в групі або вміти працювати самостійно, сформувати навички пошуку тексту, а також його аналізу з метою зробити висновки та правильно інтерпретувати текст, а також розвивати творчість учнів. Проектний підхід може підвищити рівень володіння мовою, а також розвинути їх комунікативні здібності. Чим більше свободи та чим менше обмежень під час виконання такого роду діяльності мають діти, тим дужче вони будуть зацікавлені в виконанні завдання, мотивуючись тим, що вони можуть не лише поділитися чимось своїм, а також зацікавити інших результатами свого проекту.

3. Використання мультимедіа (С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, 2002). Одним із способів зацікавити підлітків під час вивчення ІМ є використання різноманітних мультимедійних матеріалів, які є близькими до них. Це можуть бути різноманітні фільми, серіали, пісні, мультфільми тощо, які є популярними серед підлітків. Використання таких матеріалів допоможе утримати увагу учнів та підтримувати інтерес до вивчення мови. Можна навіть виділяти ціле заняття або навіть декілька для перегляду та обговорення певного відеоматеріалу. Рекомендовано щоб учні не просто сприймали інформацію, а активно взаємодіяли з вчителями та своїми однокласниками, ділячись своїми думками, досвідом та інтересами. Це допоможе створити більш дружню та привітну атмосферу у класі.

4. Навчання на основі цікавості. Це один із методів запропонованих Марією Монтесорі, який базується на тому, що учень займається тим, що йому цікаво та цінно. Мова йдеться знову ж таки про проектні роботи, дослідження та ігри, проте учень має змогу вибирати тему довільно. Це в першу чергу впливає на розвиток критичного мислення та креативності. Одним із прикладів таких завдань може бути розповіді про свою улюблену книгу чи фільм тощо.

Таким чином звертаючи уваги на вікові та психологічні особливості учнів робота у класі може бути не лише ефективною, але й цікавою обом сторонам. Головним завданням вчителя є спостерігати за атмосферою класу та організувати навчання якнайбільш креативно.

Розділ 3. Методичні засади формування компетентності в читанні учнів 8 класу у закладах середньої освіти

Формування навичок читання є найважливішим етапом вивчення іноземної та навіть рідної мови, адже відсутність цієї навички хоч і не унеможлиблює вивчення мови, але значно сповільнює цей процес. Під вмінням читати, мається на увазі не лише звичайне поєднування літер у слова, а читання з можливістю інтерпретації та аналізу тексту, допомагає розвивати вміння слухати, писати, говорити та розуміти мову.

Для того щоб здобути компетентність у читанні іноземною, а саме німецькою мовою, слід пройти декілька етапів.

1. Завданням першого етапу є ознайомлення учнів з фонетичною складовою мови. Учні вивчають алфавіт та звуки, а також як ці звуки вимовляти та розрізняти. З цією метою учні спочатку читають слова та короткі фрази. На початковому етапі багато уваги приділяється прослуховуванню аудіоматеріалів та перегляду відеоматеріалів, які дають учням можливість ознайомитися з вимовою носіїв мови. Також не менш важливим є виконання фонетичних вправ та багаторазове перечитування уголос текстів з метою отримати якнайкращий результат, адже вивчення мови це не лише освоєння певного словникового запасу, а також вміння розмовляти так само легко, правильно та красиво як рідномовці.

2. Після того як основні правила читання та вимови були засвоєнні, учні починають приділяти більше уваги словниковому запасу мови. Починаючи з цього етапу, під час читання нового тексту, учні зосереджуються на нових словах та фразах, а також їх використанні на надфразовому рівні. Щоб нові слова запам'ятовувалися легше учні разом з вчителями або самостійно можуть використовувати різноманітні карточки зі словами та картинками з іншої сторони, що показують значення цих слів. Також на цьому етапі широко використовують словники. Сьогодні правда це вже не паперові, а електронні варіанти словників, які роблять пошук потрібного слова швидшим. Відомими словниками з НМ є Duden, Pons, Langenscheidt тощо. Крім цього можна використовувати різноманітні

вправи для тренування нової лексики, використовуючи слова у певному контексті.

3. На третьому етапі учні вчать звертати увагу на граматичний конспект мови, вивчаючи граматичні структури та правила. Вибудова граматичних навичок може тривати довгий період. Це в першу чергу залежить від мови, адже граматику кожної мови сильно відрізняється, а також від учня, тому що осмислення іншого погляду на граматичні конструкції, може зайняти час. Щоб зрозуміти граматику на розмовному рівні, учні починають з найпростішого рухаючись з кожним кроком до більш складних конструкцій. Для цього виконується велика кількість тренувальних вправ, де учні мають повинні вживати правильні граматичні форми, виконувати вправи на визначення часів і форм дієслів, навчитися розпізнавати різні граматичні структури в текстах.

4. Заданням останнього етапу є сформувати у учнів уміння читати тексти різних типів складності. На цьому етапі учні вчать не просто читати та перекладати тексти, а також розуміти головну ідею автора(тему, мету, проблематику), аналізувати текст та інтерпретувати, використовуючи навички критичного мислення. Для цього використовуються наступні прийоми та методи:

- Інтерпретація тексту. Читаючи текст, учні звертають увагу на смислові деталі та елементи, а також визначають основну думку.
- Аналіз тексту. Має на меті вивчення структури тексту формування гіпотенузи та її перевірки. Учні навчається розглядати текст з різних точок зору. Цей метод передбачає відповіді на питання до тексту.
- Порівняння текстів. Такий прийом часто використовується під час занять. Головною його метою є порівняти декілька текстів з метою розглянути проблему з різних точок зору. Учні можуть або обрати одну з наявних сторін або на основі прочитаного сформувати власну думку, щодо прочитаного.

Розглядаючи проблему формування компетентності у читання я працювала з 8 класом, учні якого мають достатній рівень, щоб виражати свої думки, але недостатній, щоб вільно спілкуватися. Проте незважаючи на це, читання всеодно є

складовою уроків, адже учні допомагає збільшити словниковий запас, засвоїти нові лексичні одиниці та граматичні структури, покращити навички самостійної роботи, а також змотивувати учнів вивчати мову.

Уроки читання насправді можуть бути не просто нудними уроками читання вголос та перекладу. Якщо правильно та цікаво організувати цей процес, то по ходу уроку може виникнути цікава дискусія. Крім того, сьогодні існує різноманітна кількість програм та додатків, які допоможуть зробити уроки інтерактивними та включити усіх учнів в роботу (Степанова, 2018)

Під час уроків мені найбільше доводилося користуватися Wordwall та Liveworksheets. Платформа Wordwall містить велику кількість вправ на різноманітну тематику. Крім того, що там є різні види вправ, ви можете також знайти різноманітні ігри, які особливо будуть цікаві для учнів молодших класів.

Схожою за використанням є платформа Learningapps. Проте на відміну від згаданої вище, там міститься набагато менше вправ.

Не менш цікавою та ефективною є платформа Quizlet, яку можна легко скачати на телефон у вигляді додатку. Як на мене це найзручніша програма для вивчення нових слів. Вчитель може створювати власні набори карток із словами по темі та ділитися готовими варіантами з учнями. У самому додатку учні можуть самостійно вивчати слова виконуючи різноманітні завдання. До того ж у самому додатку також можна самостійно створювати готові вправи по тим же словам та ділитися ними з учнями. Інтерфейс платформи Quizlet є зручним та зрозумілим, тому там з легкістю можна зберігати різноманітні набори слів з потрібних тем та навіть з декількох мов.

Широковідомою є платформа Kahoot, якою мені на жаль так і не вдалося покористуватися. Проте як мені відомо там можна створювати різноманітні вікторини, головоломки та інші ігри, які учні мають змогу виконувати під час уроку. Вчитель може спостерігати за результатами кожного учня. Платформа має

велику кількість функцій, які допоможуть зробити процес навчання більш цікавим та захоплюючим.

Загадані вище платформи можна використовувати для засвоєння учнями нового словникового запасу, а також, щоб перевірити наскільки добре вони зрозуміли прочитаний текст та головну ідею автора. Проте навчання читанню може бути організоване вчителем як частина самостійної роботи учня, що відбувається в позаурочний час.

Це особливо стосується великих текстів, які містять значну кількість нової лексики, адже читання таких текстів під час уроку може зайняти багато часу. До того ж якщо мова йдеться про 8 клас, то діти такого віку достатньо організовані, щоб самостійно прочитати текст та попрацювати з незнайомими лексичними одиницями та граматичними структурами. Головним завданням вчителя є чітко та зрозуміло прояснити учням завдання та мету, щоб самостійна робота не обмежилася одноразовим читанням тексту. За можливості можна надати завдання для самоконтролю, але аналіз та інтерпретація тексту будуть відбуватися безпосередньо на занятті, оскільки не всі учні у такому віці спроможні критично мислити.

Хочу навести приклад того, як може виглядати робота з текстом на уроці. Для цього я хотіла би розглянути текст у підручник Сотникової С.І. для 8 класу. Це лекція номер 2 під темою «Alltag» на сторінці 48. Тема даного тексту «Viele Mädchen essen vegetarisch: Kein Appetit auf Fleisch». Його можна розглянути в Додатках А та Б.

Робота з текстом відбувається в 3 етапи:

1. Дотекстовий;
2. Текстовий;
3. Післятекстовий.

Дотекстовий етап має на меті ввести учнів в тему, яку вони будуть проходити та усунути можливі труднощі. Вправи перед текстом, представлені у підручнику, можна розглянути у Додатку В.

Вправи у Додатку В допоможуть розкрити тему твору, задіюючи при цьому комунікативні навички учнів та навички аудіювання. Доречно було б також використати фото, яке буде асоціюватися з текстом, щоб учні озвучили свої здогадки щодо теми тексту та обговорили зміст фото, описуючи всі деталі. Щоб зняти лексичні труднощі перед читанням варто пропрацювати невідомі слова. Як на мене для цього найкраще підійде вправа у якій потрібно з'єднати значення слів з самими лексичними одиницями. Також вчитель може просто пояснити значення невідомих слів НМ, а завдання учнів знайти відповідники українською.

Текстовий етап передбачає відповідно читання тексту, хоча деякі завдання можуть також виконуватися у процесі читання. Вчитель може знову звернути увагу на нові лексичні одиниці, але тепер приділити увагу контексту в якому вони використовуються або по ходу читання тексту задавати неважкі питання, щоб перевірити якість розуміння прочитаного.

Після текстовий етап є найбільш ємким етапом, який може містити велику кількість різноманітних завдань та вправ. Приклад вправ у підручнику в Додатку Г.

Вправи там зосереджуються більш на комунікативних навичках учнів. Їх метою є проаналізувати й інтерпретувати текст для формування власної думки. Щоб краще попрацювати зі змістом можна включити такі завдання як правда/неправда, де завданням учнів є знайти хибні твердження і проаналізувати завдання, або вправа на знаходження правильного варіанту з 3-4 можливих для доповнення речення. Хорошою вправою також буде переказування тексту. Таким чином можна буде перевірити чи засвоїлися учнем нові слова та наскільки добре він зрозумів зміст прочитаного. Головне, щоб це дійсно був переказ, а не просто заучування окремих речень.

Аби пропрацювати нові лексичні одиниці вчитель може запропонувати вправи на заповнення пропусків або пошук синонімів.

Головним завданням учителя є, щоб мета читання, поставлена на початку уроку була досягнута. Тобто опісля учень має розуміти зміст тексту та вміти аналізувати, інтерпретувати й критично оцінювати прочитане. Крім того, нові лексичні одиниці та граматичні структури повинні бути засвоєні на належному рівні.

ВИСНОВКИ

Освоєння компетентності у читанні є одним із головних етапів вивчення ІМ, які крім цього включають також освоєння компетентностей у читанні, писанні та говорінні.

Даний термін позначає вміння читати автентичні тексти різних стилів і жанрів із різним розумінням прочитаного, інтерпретувати й аналізувати тексти, визначаючи їх мету та зміст. Основними функціями читання є розвиток здатності розпізнавати тексти, знаходити інформацію для читання та покращення комунікативних навичок, що разом сформує певний рівень володіння мовою та в подальшому допоможе під час складання міжнародних екзаменів на рівень мови, таких як Goethe-Zertifikat чи TestDaf.

Існують різні типи читання текстів залежно від мети, поставленої на початку уроку, а також різноманітні методи та прийоми, які включають використання інтерактивних методів та сучасних технологій, проте усі вони будуть безефективними, якщо не приділити вартої уваги особистості учня та атмосфері у класі.

Оскільки суб'єктом моєї роботи був 8 клас, то я приділила достатню увагу віковим та психологічним особливостям дітей цього віку та виявила, що через групу факторів психіка дитини у цей період є як ніколи вразливою. Через фізіологічні та психологічні зміни до яких належать: формування самоідентифікації та самосвідомості, зміни в ендокринній системі та будові тіла, виникнення конфліктів з батьками та ровесниками, становлення відчуття власної незалежності і бажання бути чутним, підлітки можуть зіткнутися з рядом проблем та навіть мати проблеми зі здоров'ям, особливо ментальним. Ці зміни значно впливають на підлітків, тому завданням вчителя є звертати на них увагу та вчасно надати допомогу.

Врешті-решт найголовнішим є обрати мету читання, адже від поставленої мети залежить обраний тип читання, методи, прийоми та завдання, які учням

доведеться виконати. Ефективність уроку залежить від рівня засвоєння прочитаного, тому вчитель повинен не боятися відходити від завдань у підручнику та вступати з учнями у дискусію, заохочуючи їх виражати власні думки та критично мислити.

РЕЗЮМЕ

Дана курсова робота присвячена розробці методики формування німецькомовної компетентності в читанні учнів 8 класу закладів загальної середньої освіти за темою "Alltag".

Її метою є розглянути, розробити та перевірити ефективність методики формування німецькомовної компетентності в читанні в учнів 8 класу, орієнтуючись на теоретичні знання отриманні після опрацювання робіт українських та зарубіжних вчених.

Робота включає також детальний аналіз вікових та психологічних особливостей підлітків як суб'єктів навчання з урахуванням усіх можливих труднощів, які можуть виникнути та шляхів їх уникнення чи подолання. Крім того, тут прописані методичні засади формування компетентності в читанні, що базуються на отриманих знаннях про НКЧ.

Таким чином вдалося виявити ефективні вправи для учнів 8 класу для 3 етапів роботи з текстом, які також включають самостійну роботу з текстом, а також використання інтерактивних методів та мультимедіа.

SUMMARY

This work is devoted to the development of the method of formation of German-language competence in reading of 8th-grade students of general secondary education institutions on the topic "Alltag".

Its purpose is to consider, develop and verify the effectiveness of the method of formation of German-language competence in reading in 8th grade students, focusing on the theoretical knowledge obtained after studying the works of Ukrainian and foreign scientists.

The work also includes a detailed analysis of the age and psychological characteristics of teenagers as subjects of study, taking into account all possible difficulties that may arise and ways to avoid or overcome them. In addition, methodological principles of the formation of competence in reading, based on the acquired knowledge of German communicative competence, are prescribed here.

In this way, it was possible to identify effective exercises for 8th grade students for 3 stages of working with the text, which also include independent work with the text, as well as the use of interactive methods and multimedia.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Бедлінський О. І. Психологічні особливості організації провідної діяльності підлітків : навч. посіб. [для студ. природничо-географічного факультету] / О. І. Бедлінський, В. О. Бедлінський. Суми : - Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. — 136 с.

Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А., Рись Л. Ф. Особливості формування міжкультурної компетентності на заняттях із німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук . Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. С. 190–196. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-30>

Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетентності у читання / Г. Е. Борецька // Київський національний лінгвістичний університет - Київ: Київський національний лінгвістичний університет, 2012. - с. 18-27.

Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: навч. посіб. / О. І. Вишневський. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2011. –206 с.

Вікова психологія : навч. посіб. / [О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.]. — К.: Просвіта, 2001. 416 с.

Данищенко О. С. Сутність та особливості формування міжкультурної компетентності // Економіка та держава. - 2012. - № 12. - С. 141-144. - Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2012/40.pdf

Калініна Л. В. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі / Л. В. Калініна, І. В. Самойлюкевич // - Житомир: Видавництво ЖДУ умені І. Франка, 2008. - с. 110.

Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 128 с.

Марущак О.М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності / О. М. Марущак // Креативна педагогіка: [наук.-метод. журнал] / Академія міжнародного

співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». – Житомир, 2016. – Вип. 11. – С. 97 – 108.

Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : [підручник] / [С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник та ін.]. – [вид. 2е, випр. і переробл.]. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.

Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с. (серія «Альма-матер»).

Моделі компетентного випускника 12-річної школи: сутність, пріоритети, пошуки відповідей на виклики ХХІ століття // Матеріали Всеукраїнської науково-пошукової конференції, 16-17 травня 2007 року. - Донецьк 2007. - с.

Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).

Навчальний курс для студентів 4-го курсу першого (бакалаврського рівня) «Проектна технологія навчання англійської мови учнів закладів загальної середньої освіти»./ Устименко О. М. - Іноземні мови №3/2018 (95) – ст. 23- 34.

Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки :зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. – № 4 (63), грудень 2018. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. – 206 с.

Наукові записки. Серія: Педагогічні науки Випуск 178/ Токарева Т. С., 2019. – ст. 186 – 190.

Парк С. “Ad orbem per linguas. До світу через мови”: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 20 – 22 березня 2019 року. – Київ: Вид. центр КНЛУ, 2019. – с. 511 – 512.

Психологічна допомога: від кризи до ресурсу. Матеріали ІІ Всеукраїнського науковопрактичного форуму (21–26 квітня 2020 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2020. с. 41 – 45.

Скляренко Н.К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмій / Н.К.Скляренко // Іноземні мови. - 1999. – №3.

Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1970—1980. — Т. 4.

С.Ю. Ніколаєва. Основи сучасної методики викладання іноземних МОВ (схеми і таблиці): Навчальний посібник.- К.: Ленвіт, 2008. - 285 с.

Шерстюк О. Сучасні підходи до викладання іноземних мов. / О. Шерстюк, С. Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. - 2001. - с. 49-56.

Шкловська О. Методичні засади формування читацької компетенції // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – №7. – С.10-14.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Німецька мова (4-й рік навчання) : підруч. для 8 класу загальноосвіт. навч. закл. / С. І. Сотникова. — Х. : Ранок, 2016. - 224 с. : іл.

ДОДАТКИ

- 4** Hast du auf die Fragen in Übung 3 richtig geantwortet? Lies den Text und vergleiche damit deine Meinung.

Viele Mädchen essen vegetarisch: Kein Appetit auf Fleisch

Sarah und Laura (14) sind schon seit drei Jahren Vegetarier. Früher kam in ihrer Familie fast täglich Fleisch auf den Tisch. Heute essen die Zwillinge lieber Pizza anstatt Schnitzel. Mittags kommen Sarah und Laura von der Schule, und zu Hause kocht man nur noch vegetarisch. «Warum mögen wir kein Fleisch? Das fragen uns viele. Oft ekeln wir uns einfach nur davor.» Sie hören oft Ausdrücke wie «Fleisch ist doch so lecker, leckerer kann nichts sein». Doch das sehen die beiden anders: «Nahrung ist etwas sehr Natürliches. Doch bei Fleisch ist nicht mehr viel davon übrig.»

Додаток А

Ist Fleisch natürliche Nahrung? Auch manche Nicht-Vegetarier sehen das anders. Tiere können viele Krankheiten haben, so kann ihr Fleisch auch gefährlich sein.

Astrid Viell (49) unterrichtet Sarah und Laura in Biologie. Sie nennt ein anderes Problem: «Viele Tiere füttert man mit Antibiotika. Der Mensch isst das mit dem Fleisch. So werden Antibiotika bei Menschen immer unwirksamer.» An ihrer Schule gibt es ungefähr einen Vegetarier pro Klasse. Hauptsächlich sind es Mädchen. «Viele sagen, sie haben Tiere lieb. Das Töten von Tieren und Vögeln finden sie grausam», sagt die Lehrerin.

Ines (13) machte Ferien auf einem Bauernhof und sah dort, wie man eine Kuh geschlachtet hat. In diesem Moment hat sie verstanden, was sie aß. Ihre ältere Schwester Denise (14) isst auch kein Fleisch. Beide Mädchen meinen, so können sie den Tieren helfen. «Wenn es viele Menschen machen, schadet das der Fleischindustrie.»

Aber Jennifer (12) und Jenny (12) meinen: «Die meisten Jugendlichen machen sich keine Gedanken, wenn sie mal wieder einen Hamburger essen.» Die Mädchen glauben aber, sie sind ein Beispiel für andere.

Yasmin (14) wollte zuerst nur mitmachen. Ihre Freundin sollte aus gesundheitlichen Gründen kein Fleisch essen. Yasmin glaubte, sie kann es auch tun. «Ich aß dann mehr Sojafleisch, denn man muss Eiweiß mit der Nahrung bekommen.» Heute glaubt sie, sie ist gesünder als früher. Anstatt Süßigkeiten isst sie mehr Obst und Gemüse. Zu Hause hat sie Haustiere und pflegt sie gern. Und die will man ja auch nicht töten und essen!

Додаток Б

1 a) Höre die Sprichwörter und sprich nach.

Der Mensch ist, was er isst.
 Ein voller Bauch studiert nicht gern.
 Viele Köche verderben den Brei.
 Hunger ist der beste Koch.
 Der Mensch lebt nicht vom Brot allein.

b) Wie verstehst du die Sprichwörter! Kennst du entsprechende Äquivalente auf Ukrainisch!

2

Was essen die Vegetarier! Sammelt in Gruppen möglichst viele Wörter. Die Gruppe, die die meisten Wörter hat, gewinnt.

Die Vegetarier essen Obst und Gemüse, ...

3

Warum essen die Vegetarier kein Fleisch! Finde passende Erklärungen.

- 1) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie finden Fisch viel leckerer.
- 2) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie haben Mitleid mit Tieren.
- 3) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie möchten schlank bleiben.
- 4) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie haben Angst vor Tierkrankheiten.
- 5) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie wollen keine Tiere töten.
- 6) Die Vegetarier essen kein Fleisch, denn sie haben keinen Appetit auf Fleisch.

Додаток В

5

Welche Argumente nennen Vegetarier gegen das Töten von Tieren!

Finde sie im Text. Mit welcher Meinung bist du einverstanden? Warum! Erzähle.

6

Bildet zwei Gruppen: Die eine spielt die Rolle der Vegetarier, die andere – die Rolle der Nicht-Vegetarier. Sammelt Argumente für und gegen das Fleischessen. Führt eine Diskussion durch. Gebraucht dabei die Redemittel.

Meinung äußern	Zustimmung (+)	Ablehnung (-)
Wir meinen, Wir sind der Meinung,	Wir meinen auch so. Wir stimmen dir/euch zu. Das stimmt. Das ist richtig.	Wir denken aber anders. Wir stimmen dir/euch nicht zu. Das stimmt nicht. Das ist falsch.

Додаток Г